

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Statnetts kommentarer til høringsuttalelser til søknad om anleggskonsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse for nye Øygarden stasjon med tilhørende ledningsomlegging

Statnett har fått oversendt innkomne høringsuttalelser fra NVE. Statnett har gått gjennom alle uttalelsene vi har mottatt. Under er kommentarer til de uttalelsene der Statnett har noe å tilføye. De andre uttalelsene er tatt til etterretning uten videre merknader.

Øygarden kommune

På grunn av krav til skallsikring vil en stasjon i transmisjonsnettet i stor grad bestå av betongkonstruksjoner. For å bryte opp de store flatene på GIS-hallen har Statnett sett på en løsning med mørkere betongsøyler. Det er ca. 800 m³ betong i søylene, og merkostnad for farget betong for dette tiltaket er ca. 2,5-3 MNOK. Transformatorsjaktene øst og vest for GIS-hallen vil skjerme GIS-hallen noe.

Statnett har vurdert bruk av farget betong i veggelementer på GIS-hallen. Statnett har ikke gått videre med dette da tiltaket med farget betong kan medføre forsinkelser og medfører ekstra kostnader. Som et utgangspunkt vil farget betong fordyrer betongelementer med minimum 3-4.000,- pr. m³. Det er behov for ca. 7400 m³ betongelementer på GIS-hallen, noe som innebærer en merkostnad på ca. 20-30 MNOK. Statnett vil gå i videre dialog med Øygarden kommune om materialbruk og farger for Øygarden stasjon.

Øygarden kommune ønsker en vurdering om omsøkt omlegging av 300 kV Lindås-Kollsnes kan legges parallelt med dagens trase. Foreslått løsning er vurdert av Statnett, men forkastet da denne ledningstraséen medfører at Statnett (og BKK) må bygge over Equinor og Gasnor AS sine gassrørledninger. Equinor og Gasnor AS opererer med en sikkerhetssone på 30 m til hver side fra nedgravde gassrør, noe Statnett må ta hensyn til. Det er fra Statnett sin side ikke ønskelig å samle ledningene i én gate tett på gassrørene av hensyn til fremtidig drift og vedlikehold på både gass- og ledningsanleggene, ulemper knyttet til elektromagnetisk interferens på gassrørledningene, og beredskap/sikring av samfunnskritisk og meget viktig infrastruktur.

Statsforvaltaren i Vestland

Statnett tilstreber å beslaglegge minst mulig areal. Omsøkt anlegg bygges ikke på landbruksareal. Anlegget er omsøkt tett på eksisterende industrianlegg slik at behovet for å etablere vei og annen ny infrastruktur er begrenset til tilkomstveier fra dagens vei på industrianlegget. Midlertidige rigg- og anleggsområder opparbeides på arealet som er omsøkt til stasjonstomt, i tillegg har Statnett lagt opp til at entreprenør benytter Equinor sine arealer til rigg. Det planlegges naturlig revegetering av fyllinger/skjæringer med stedegne masser.

Statnett setter krav til klimagassregnskap som et av flere tildelingskriterier for entreprisen på grunn, bygg og betong, og utfordrer entreprenørene til å komme med de beste klimavennlige løsningene i gjennomføringen av prosjektet. Entreprenøren vil deretter måtte rapportere på klimagass. Statnett forventer at dette vil bidra til å redusere klimagasseffekten av tiltaket.

Statnett har planlagt at opparbeidelse av stasjonstomta skal pågå i hele 2025. Dette innebærer aktiviteter som sprenging, graving og planering, samt produksjon av puk (steinknuserverk). Begrensinger i perioden april-september vil medføre en utsettelse på ca. et halvt år. Statnett vil gå i videre dialog med Statsforvalteren i utarbeidelse av detaljplan for omsøkte anlegg om eventuelle avbøtende tiltak i forbindelse med hekking til trua/sårbare arter.

Detaljplan for Øygarden stasjon vil omtale hvordan forurensning av vannforekomster skal unngås. Svartelistede arter skal kartlegges før oppstart av anleggsarbeider. Både bergfuru og sitkagran er observert utenfor omsøkt tiltaksområde, og kan ha spredd seg til innenfor tiltaksområdet. Funn vil bli fjernet.

Nye Øygarden transformatorstasjon er planlagt med massebalanse. Dersom prosjektet likevel ender opp med et lite overskudd vil massene bli forsøkt gjenbrukt i andre industriprosjekter i området. Ved et underskudd vil prosjektet måtte kjøpe masser fra en lokal leverandør. Statnett er i dialog med Equinor om mulighet for bruk av eksisterende masselager nord-vest for stasjonen ved behov for eventuell mellomlagring.

Vestland fylkeskommune

Statnett setter krav til klimagassregnskap som et av flere tildelingskriterier for entreprisen grunn, bygg og betong, og utfordrer entreprenørene til å komme med de beste klimavennlige løsningene i gjennomføringen av prosjektet. Entreprenøren vil deretter måtte rapportere på klimagass. Statnett forventer at dette vil bidra til å redusere klimagasseffekten av tiltaket.

Det er ikke utarbeidet en samlet vurdering av belastning/konsekvenser for folkehelse. En rekke temaer som kan påvirke folks helse er inkludert i konsekvensutredningen, blant annet visuelle virkninger, friluftsliv og forurensning. Videre foreligger det fagrapport for støy (vedlegg 9). Kapittel 6 "*Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn*" i konsesjonssøknaden omhandler hvordan omsøkte anlegg påvirker miljø, naturressurser og samfunn. I tillegg til å oppsummere vurderinger fra konsekvensutredningen omtales også temaer som bebyggelse og bomiljø, elektromagnetisk felt, støy og infrastruktur i dette kapittelet.

Statnett var på befaring 15. februar 2024 med deltakere fra Riksantikvaren, BKK Nett, Vestland fylkeskommune, Equinor og Gassco for å se på omsøkt trase for omlegging av 300 kV Lindås-Kollsnes. Videre er det gjennomført et dialogmøte mellom Statnett og Vestlandfylkeskommune torsdag 21. mars 2024.

Trase for omlegging av 300 kV Lindås-Kollsnes er omsøkt av Statnett fordi traseen ikke kommer i konflikt med sikkerhetssone knyttet til nedgravd gassrør (tilhører Equinor/Gassco), traseen bidrar til at interferens på gassrøret dempes, traseen er bedre med hensyn til fremtidig drift og vedlikehold på eksisterende ledninger/gassrør og den er sikrere med tanke på beredskap/sikring av samfunnskritisk og meget viktig infrastruktur. Traseen vil være godt synlig i landskapet, men Statnett viser til at området i dag er preget av både kraftledninger og annen industri. Kraftledningen vil ikke gi direkte inngrep i automatisk freda lokaliteter. Statnett ønsker ikke å flytte ledningen lenger mot nord da den kommer nærmere bebyggelsen på Rossnes. Statnett vil i detaljplanen beskrive hvordan eksisterende ledninger skal rives og hvordan arbeidene skal hensynta automatisk freda lokaliteter.

Omsøkt trase for omlegging av dagens 300 kV Lindås-Kollsnes krysser Uteveggen lenger mot nord enn dagens ledning. Kraftledningen vil gå høyt over bakken og vil ikke være til hinder for klatreaktiviteter. Dagens ledning ligger like ved den sørlige delen av klatrefeltet og tilkomst til klatrefeltet er i dag tett på kraftledningen. Statnett har vurdert at ved å legge om ledningen fra feltets sørside til nordsiden av klatrefeltet ikke vil være en vesentlig ulempe for klatrefeltet, og at de positive sidene (beskrevet i avsnittet over) av å flytte ledningen er større enn de negative.

Equinor

Støysonekartene i rapporten "*Støyberegning Øygarden transformatorstasjon*" (vedlegg 9, konsesjonssøknaden) indikerer at støynivå ved nabobebyggelse vil være under grenseverdi både for driftsfasen og for dagtid anleggsfasen. Om det skulle vise seg at støynivå er over grenseverdi vil Statnett gjennomføre tiltak for å redusere støy. Statnett vil ha dialog med Equinor om fremdriftsplaner og perioder med støyende aktiviteter slik at Equinor om mulig kan planlegge innkvartering deretter.

Det vises til pågående arbeid med beregninger av hvordan kraftledninger påfører interferens på rørlledningene hvor nevnt problemstilling er adressert og jobbes med å løse.

Statnett har mottatt innmålingsdata for Mongstad gassrør som ligger nærmest den planlagte stasjonstomten. Basert på dette har Statnett redusert utbredelsen av stasjonstomten, samt flyttet den sørlige tilkomstveien, mast og stasjonsgjerdet nordover slik at sikkerhetssonen på 30 meter til hver side for gassrørledningen ivaretas.

Gasnor AS

Statnett viser til kommentarer til høringsuttalelsen ovenfor.

Bergen og Hordaland turlag/Sotra Øygarden turlag

På grunn av eksisterende rørinfrastruktur i bakken, og eksisterende kraftledninger har ikke Statnett mulighet til å flytte kraftledningen Lindås-Kollsnes mot sør uten at dette går på bekostning av forsyningssikkerhet, drift/vedlikehold av ledninger og forringelse av rørinfrastrukturen i bakken knyttet til elektromagnetisk interferens på gassrørledningene. Statnett ønsker heller ikke at omsøkt trase flyttes lenger mot nord da den vil gå tettere på fast bebyggelse. Dagens ledning ligger like ved den sørlige delen av klatrefeltet og tilkomst til klatrefeltet er i dag tett på kraftledningen. Statnett har vurdert at ved å legge om ledningen fra feltets sørside til nordsiden av klatrefeltet ikke vil være en vesentlig ulempe for klatrefeltet, og at de positive sidene av å flytte ledningen er større enn de negative.

Både 300 og 420 kV-ledninger avgir hørbar, knitrede støy. Støyen skyldes utladninger i luften rundt lineoverflaten, og omtales ofte som koronastøy. Den forekommer spesielt i fuktig vær eller når det er frost på linene. Hørbar støy oppgis som ekvivalent støynivå i dBA, og som L50 (egentlig gjennomsnittsverdi) i regn. Statnett har beregnet hørbarstøy for omlagt kraftledning til å være ca. 48 dB (A) i regnvær, i en høyde på 1 meter over bakken. Hørbar støy fra nye ledninger kan være opptil 6 dB høyere i ca. ett år, i perioden hvor linene aldres. Ved oppholdsvær vil støyen normalt ikke være hørbar. Statnett har derfor vurdert at omlegging av kraftledningen ikke vil endre støybildet for klatrefeltet da det er antatt at klatrefeltet blir lite brukt i regnvær.

Statnett vil ta hensyn til klatrefeltet slik at mastepunktet ikke kommer til hinder for klatreruter eller fremkommeligheten til klatrefeltet.

Klatreklubben ønsker at dagens 300 kV kraftledning blir lagt om som jordkabel eller sjøkabel og viser til at dette vil gi særlige miljøgevinster sammenliknet med luftledning. Statnett viser til at både jordkabel og sjøkabel krever store inngrep på land ettersom det må etableres muffestasjoner (overgang mellom kabel og luftledning) og at kabelgrøft er store gir store inngrep. En løsning med kabel for omlegging av dagens 300 kV Lindås-Kollsnes vil kreve minimum tre kabler for overføring av nødvendig kapasitet, samt en fjerde kabel av beredskapshensyn. Kabeltypen som må installeres i Osundet krever spesialfartøy av vesentlig størrelse som gjør at Osundet er for smalt og grunt til at fartøyet kan entre sundet. Brospenn over Osundet vil blokkerer tilkomsten for kabelskip. I tillegg til utfordringer med terreng rundt installasjonssted viser også Statnett til problemstillingene under:

- Reparasjonstiden for sjøkabler er betydelig lenger enn for luftledninger, konsekvens av skade kan medføre langvarig nedetid.
- Ilandføringsalternativer ifra Osundet til nye Øygarden stasjon begrenses av kulturminner i området, samt eksisterende rørlledninger som krysser Osundet (disse har sikkerhetssone på 30 m).
- Jordkabeltraséen ifra sørsiden av Osundet til Øygarden stasjon vil gi store inngrep i naturtypen kystlynghei som er definert til å ha særlig stor verdi, sammenliknet med inngrepene ved luftledning
- Ved innløpet av Osundet er det også mye eksisterende infrastruktur samt et skjær

Bergen klatreklubb

Statnett viser til svar ovenfor på innspill fra Bergen og Hordaland turlag/Sotra Øygarden turlag.

Øygarden INP (Industri og næringspartiet)

Statnett ønsker å legge til rette for muligheten for tilknytning av havvind. Bergensområdet har i dag et stort kraftunderskudd og høy forbruksvekst. Øygarden stasjon vil derfor være et godt egnet

tilknytningspunkt. Frem til eventuell tilknytning av havvind vil feltene fungere som reservefelt. Viser ellers til [Statnetts Systemutviklingsplan \(2023\)](#) og [Tilknytning av nye havvindområder til land \(2023\)](#).

Oen AS v/ Kjell M. Oen

Statnett kan etter nærmere avtale dekke nødvendig juridisk bistand i forb. med forhandlinger om minnelige avtaler. Statnett arbeider for å oppnå minnelig avtale med samtlige berørte grunneiere og i de fleste tilfellene lykkes vi med dette. Men hvis forhandlingene ikke fører fram, så følger det av lovverket at kompensasjonen blir fastsatt av skjønnsretten.

Statnett viser også til nettsiden: [Informasjon til deg som er grunneier | Statnett](#)

Oksneset AS m/flere

Statnett sendte 24.10.2022 inn høringsuttalelse på detaljregulering Oksneset næringsområde, og hvor det ble vist til at det innenfor planområdet må tas nødvendige hensyn til drift og utvikling av anleggene. Videre viste Statnett til planer om ny 420 kV transformatorstasjon til erstatning for dagens transformatorstasjon på Kollsnes, og oppgradering av eksisterende kraftledning, som går gjennom planområdet omtalt i høringsuttalelsen. Statnett viste i sin uttalelse av 24.10.2022 til at det tidligere er bedt om at det avsettes areal for en eventuelt ny 420 kV forbindelse (hensynssone H740).

Løsning foreslått av Oksneset AS innebærer at dagens ledning legges om fra muffestasjonen, innebære 3-4 nye master og at traseen legges i området skravert med hensynssone H740. Det er mange planer om ny industri i området rundt Kollsnes, og Statnett ønsker derfor ikke flytte eksisterende ledning til området som er avsatt til en eventuelt ny fremtidig kraftledning i arealplanen.

Videre viser Statnett til at det er ønskelig å inngå minnelige avtaler med grunn- og rettighetshavere som er berørt av prosjektet, og vi er opptatt av å legge til rette for at dette skal være mulig å få til med så mange som mulig. Statnett var på befaring med grunneier på eiendommen 7. november 2023 for å se på foreslått trase.

Jan Inge Oen og Ørjan Oen

Statnett viser til svar ovenfor om hvorfor kraftledningen Lindås-Kollsnes ikke legges i korridor samlet i sør. Statnett vil ikke hindre grunneier i å utnytte egen eiendom som ligger utenfor de grunn og rettigheter som Statnett erverver.

Djupevåg

Kraftledninger og andre strømførende installasjoner omgir seg med lavfrekvente elektromagnetiske felt (magnetfelt og elektriske felt). Magnetfelt oppstår når det går strøm gjennom en ledning. Størrelsen på magnetfeltet avhenger av strømmen i ledningen, avstanden til ledningen og hvordan flere ledninger virker sammen. Statnett må følge bestemmelsene i Strålevernforskriften og myndighetenes råd om varsomhet når det planlegges nye ledninger. Dette innebærer at Statnett må utrede om magnetfeltet kan bli høyere enn 0,4 mikrottesla i snitt over året i nærheten av boliger, skole og barnehager. Utrekninger for omsøkt ledningsomlegging viser at ingen bolighus ligger i nærheten av utredningsgrensen på 0,4 mikrottesla.

For magnetfelt ved høyspentanlegg er grenseverdien for befolkningen generelt 200 µT (mikrottesla). Det er ikke dokumentert noen negative helseeffekter ved eksponering for høyspentanlegg så lenge magnetfeltet er lavere enn grenseverdien (kilde: [Magnetfelt og helseeffekter - DSA](#))

Statnett viser til tidligere svar på spørsmål fra Bergen og Hordaland turlag/Sotra Øygarden turlag om jordkabel/sjøkabel.

Statnett viser til tidligere kommentarer hvor det er svart ut spørsmål om mulighet for felles samlet trase i sør. På grunn av eksisterende rørinfrastruktur i bakken, og eksisterende kraftledninger har ikke Statnett mulighet til å flytte kraftledningen Lindås-Kollsnes mot sør uten at dette går på bekostning av forsyningssikkerhet, drift/vedlikehold av ledninger og forringelse av rørinfrastrukturen i bakken knyttet til elektromagnetisk interferens på gassrørledningene.

Støysonekartene i rapporten "Støyberegning Øygarden transformatorstasjon" (vedlegg 9, konsesjonssøknad for Øygarden stasjon) indikerer at støynivå ved nabobebyggelse vil være under

grenseverdi både for driftsfasen og for dagtid anleggsfasen. Om det skulle vise seg at støynivå er over grenseverdi vil Statnett gjennomføre tiltak for å redusere støy. Hotellovernatting for naboer berørt av støy er et annet tiltak Statnett vil vurdere for begrensede perioder i anleggsfasen.

Stasjonstomten er tenkt opparbeidet i massebalanse slik at man unngår inn- og uttransport av masser. Hvis tomten senkes vil dette øke omfanget av grunnarbeidet betydelig, og skape store mengder overskuddsmasser. Disse overskuddsmassene vil måtte transporteres ut og deponeres et annet sted. Senking av stasjonstomten gi økte klimagassutslipp og kostnader, samt forlenge perioden med grunnarbeid med støyende aktiviteter og kreve areal for deponi.

[Jan Inge Oen](#)

Statnett viser til tidligere svar om senking av stasjonstomt og sjøkabel.

Statnett vil ikke hindre grunneier i å utnytte egen eiendom som ligger utenfor de grunn og rettigheter som Statnett erverver. Foreslått trase for kraftledning i blått ivaretar ikke sikringssonen på 30 m på hver side av gassrøret. Statnett viser også til tidligere svar om at blant annet drift og vedlikehold av ledninger og forringelse av rørinfrastrukturen i bakken knyttet til elektromagnetisk interferens på gassrørledningene ligger til grunn for omsøkt trase for omlegging av kraftledningen Lindås-Kollsnes.

Med vennlig hilsen

... elektronisk signatur ...

Kenneth Teigenes
Prosjektleder, Statnett